

SZIVÁRVÁNY AZ ÉG KAPUJA.

Regény.

XI.

AMULATSÁG fényesen sikerült. A Petőfi-liget fáin, a főúton s a kabaré-színpad körül mindenféle villanykörtékkal világított színes lampionok égtek. Nagy darabot hódított ma este vissza az emberek-csinálta fény a sűrű, ligeti sötétből. Óriási ember-tömeg sürgött-forgott a kivilágított utakon. Hangosan, frissen játszott a cigány. Zűrzavaros lármába torkollott, mint egy tengerbe, a sokféle beszélgetés mormoló, fecsegő patakja. Ezen a tarka, zúgó tengeren át úszkált az irigység csúnya sárga hajója, a megszólás cik-cakos, színes dereglyéje és ott ácsorgott az unalom szürke tutajja is.

A műsor valóban kitűnően sikerült.

A fehérhajú Dobó bácsi, a konferanszié, szellemesen csiklandozta a főúri társaság hiúságát, juttatott ebből a zsidóságnak is, feldicsérte a briliánsokkal játszó ügyvéd-hegedűművész ambiciózus játékát, aki már napokkal előbb eljátszotta minden kliensének a bizalmát a tárgyalásain.

Csupa tréfa, csupa nevetés volt minden szava. Az egész közönség kitűnően mulatott kedves közvetlenségű ötletein.

Korál Ilona szépen, hangulatosan énekelt, nagy és meleg sikere volt. Általában a közönség minden számmal rendkívül meg volt elégedve és cseppet sem fukarkodott a tapssal.

Mégis mindenki fellelékezett, amikor a konferanszié bejelentette a műsor végét és a közönséget táncba küldte. A fiatalság mohón és boldogan sietett a vendéglőbe, a publikum a vendéglő nagy terraszára ment, vacsorát és italt rendelt, jókedvűen hallgatta a zenét és megértően nézte a fiatalság fékevesztett táncát.

A főispán és az alispán körül egész gyűrű képződött. Ott csoportosultak a törtetők és a hajlongók. Csupa jól vasalt, előírásos mosoly és angolosan szabott előkelő kedvesség verekedték magukat előre az első sorba és boldog meleg öntötte el mindenki lelkét egy-egy alispáni, sőt főispáni kézfogás után. Amikor valaki ezt a kézfogást és a konvencionális, pár kedves szót megkapta, eléggülten hagyta ott a harcteret és egy csomó göggel és büszkeséggel öntudatában vegyült el újra a plebs között.

A vendéglőtől elég messzire építették meg ügyes kézzel ízléses emberek a pezsgős pavillont. Itt volt a pezsgő és itt voltak a színésznők. Jól ápolt, kacér kezekkel mérték itt a színpad királynői az arany italt

s az aranyifjúság szomjasan a vágytól és áthatva a jótékonyság tudatától itta ki egyik poharat a másik után.

Az egész kis pavillon úszott a fénytől s a sűrű cigarettafüst mintha felhő lenne, úgy rohant ki a tető alól a szabadba. A sarokban pálmákat állítottak fel és csinos díszített padok és székek töltötték ki a pezsgős asztal előtt a teret.

Ilona és Erzsike is itt voltak és itt tartózkodtak Turcsányi, Sipos Gyurka és Balog Béla is.

Pajzánan és hangosan szökkent magasba a jókedv s az öröm csillogó, bővizű szökőkútja rózsaszínű párával borította be az egész pavillon környékét.

— No, Miklós, még egy pohárral — biztatta őt Ilona.

— Nem édes. Félek, megárt.

— Béla, maga nem iszik? — nógatta Balogot Erzsike. Igazán, én be fogok csípni és maga józan lesz. Nem engedem. Egy-kettő. Tessék inni.

És a szegény Balognak, aki talán még sohase ivott, egyik pohár pezsgőt kellett lenyelnie a másik után. A szeme már csillogott, a feje már nehéz volt s a nyelve, az ő fúrge és pergő nyelve akadozott, ha szólni akart.

— Erzsike édes, be fogok rúgni.

— Nem baj, Béla. Ezt is meg kell próbálni egyszer életében.

— De én nem akarok berúgni.

— Be kell rúgnia, Béla, mert különben sohase fogja elmondani, hogy szeret. Én pedig már alig várom.

Szegény Balog fülig elvörösödött és hallgatott.

Miklós kérdezte Ilonától:

— Ilona, jól mulat?

— Nagyon.

— Tetszik ez magának?

— Maga is itt van, Miklós. Az éjtszaka gyönyörű. A hangulat kellemes és fesztelen. Egy kis pezsgőt is ittam. Szeretem magát, Miklós.

A pezsgő körül, mint egy torkos, éhes gyerek, úgy totyogott erre-arra az öreg Fülöp. Ő volt ma a pezsgők huszárja. Amint tehetett, innen is, onnan is magába kortyolt minden maradékot, pedig pohárral is eleget adtak neki a színésznők. Piros is volt az öreg arca, majd kicsattant. Gyenge, erőtlén, kiszáradt teste néha rezgősen mozdult meg az ide halatszó csárdásra s fojtottan, csak úgy magában dűnnyögte:

— Ejhaj! Tyuhaj!

A főispán és az alispán végre nehezen kivergődtek rengeteg kézfogás és még több udvarias szó után a gyűrűből. Amikor az utolsó embertől is elbúcsúztak, egymásra néztek. A főispán nevetve szólalt meg:

— No, komám, ez nehezebb munka volt, mint a kapálás!

Az alispán fáradtan dörögte:

— Meg kell csinálni. Megköveteli a közönség.

— Úgy érzi magát a kezem, mintha magára szedett volna egy csomó sarat.

— Én már megszoktam. Néha egy kézfogással háborúkat lehet elintézni.

— De sokra taksálsz a kezedet.

— Nem én. A publikum.

— Mit csinálunk most?

— A pezsgősátorba megyünk.

Jókedvűen mosolyodott el a főispán.

— No, végre egy okos gondolat.

— Szép lányokat látsz és finom pezsgőt iszol.

— Rám fér, mert elfáradtam.

— Én is.

— Ott van az a szép színésznő is, akibe a fiad úgy belebolondult. Nézd meg majd közelről.

— Melyik az?

— Hiszen láttad a színházban már. Majd megismered.

— Ahá! Látom már. A szerkesztővel beszél.

— Az, az.

Lassan, méltóságteljesen közeledtek a pavillonhoz. A kezüket mindketten összefogták a hátuk mögött és földre néző szemmel, hintázó, ringó járással jelentek meg a pavillon ajtajában.

Az alispán elővette vidám, begyakorolt, parasztleányes modorát. Elkiáltotta magát :

— Ácsi ! Most mi következünk ! Ti már itt mind olyan kapatosak vagytok, hogy kiesik a pohár a kezetekből ! Minden szép lány ide nézzen, mert a falu legényei jöttek be a csárdába ! Italt kérünk !

Meglepetten hallgatott el mindenki. Csend lett. De a színésznők felkacagtak. Tetszett nekik a dolog és megéljenezték a főispánt és az alispánt.

Amikor Ilona átnyujtotta a pohár pezsgőt az alispánnak, így szólt :

— A legderekből legénynek a faluban.

Az alispán kiitta a pezsgőt. Felvillant a szeme. Folytatta a mókát :

— Aztán mit akarsz te én tőlem rózsabokor, amikor így köszöntesz ?

Kacéran darálta a lány :

— Egy kiló mosolyt és egy vég jókedvet !

— Szép áru, jó áru. De mit adsz érte ?

— Adok én kendnek, amit csak kíván !

— Hát aztán, ha arra volnék kíváncsi, hogy milyen íze van a szádnak ?

— Azt én nem adhatom — nevetett a lány.

— Mért ne ?

— Mert azt el köll venni !

— Ejnye, micsoda veszedelmes szád van galambom ! No acide még egy pohárral !

Vígan, felfrissülve itta ki a második poharat.

— Jól esik a kezedből!

— Mondják — huncutkodott a lány.

— Hej, te gonosz csont, igen csillagos a szemed már és igen paraszias a szád! De jó dolga lesz annak a legénynek, akit szeretsz.

— Jó bizony!

— Aztán kit szeretsz? Mi?

— Nem tudom én magam se!

— Nem-e?

— Nem bizony.

— Pedig az egész falu tudja!

— Hát ha tudja, minek kérdi?

— Jó, jó. Ne kapard ki a szemem, te mosolyosbábú. Inkább keverj bele ebbe a tálba még egy italmérget azzal a becukrozott kezeddal.

Szürcsölve, jólesően itta a pezsgőt. Az öreg Fülöp csendesen hozzá bicegett és a fülébe súgta:

— Sok lesz, komám!

A főispán Erzsikével tréfált.

— No, kis művésznő, mikor látom meg már egyszer a csinos arcával a színpadon?

— Tán soha, báró úr!

— Mindég boszorkánynak, maskarának öltözködik.

— Ezen mulat a nép!

— Nem fáj úgy elrútítania magát?!

— De bizony fáj!

— Sose hittem volna, hogy a Gül Baba öreg háremasszonya ilyen fiatal szép teremtés, mint maga.

— Tölthetek még egy pohárral, főispán úr?!

— Jó, kedvesem. Megiszom. Köszönöm.

Erzsike ügyesen megtöltötte a poharat, a főispán kiitta, jólesően köszörülte meg utána a torkát, azután két aranyat tett az Erzsike fehér, puha kezébe és búcsúzásba fogott.

— Jaj, főispán úr, ne menjen még — kérte Erzsike. Nézze, milyen jól mulat az alispán úr. Még majd azt hiszi mindenki, hogy én nálam únta el úgy magát.

— Nem maradhatok, kedvesem. Mennem kell. Az alispán marad. Ő szeret mulatni. Neki könnyű. Nincs fia. Az én részemet a mulatózásból már régen átvette tőlem a fiam. Nekem már nem illik mulatoznom.

— Az ám! Hol van a szolgabíró úr?!

— Hosszúfalun van hivatalos kiküldetésben. Csodálom, hogy nincs itt. Igaz, hogy Hosszúfalu messze van és nincs vonatja, de ő ilyesmivel nem szokott törődni. Most már talán nem is jön.

Az alispánhoz ment és félrehúzta.

— Sándor, te maradsz, ugye?

— Maradok.

— Hát kérlek, ha a fiam mégis el találna jönni, légy szíves, vigyázz rá. Ne legyen botrány.

— Jó. Rendben van.

— Hát Isten veled, pajtás. Mulass jól.

— Kiveszem a részem belőle. Ne félj.

Fülöp elszaladt a főispán kocsijáért s a kocsni nemsokára száguldvá rohant ki a pompás úton a város felé.

Az alispán folytatta a mulatást. Tréfa tréfát követett. Meleg jókedve felvillanyozta az egész társaságot. Nagyokat kurjongattak és dicsérték a langyos, csillagos, szép estét. Az alispán észrevette, hogy szerelmes párok sétálnak a ligetben és közönyös, egykedvű járkálást mímelve, tüntetően jönnek ki a sötétből a pezsgős sátor elé, ahol büszkén és alibit keresve sétálnak lassan végig, kellemetlen, fürkésző tekintetükkel zavarva a mulatókat.

— Fülöp! — szólította magához a vén huszárt. — Úgy lácom itt processzió indul meg a szerelem oltára felé. Ne lássak meg itt még egy párt végigkorzózni!

Kétségbeesetten kiáltott fel az öreg:

— Hát ezt hogyan csináljam? Azt se tudom, honnan jönnek?

— Szamár vagy. Szerelmesek sétálnak. A szerelem mindég a sötétből jön elő. Odaállj, ahol kezdődik a sötétség. Biztos, hogy beléjük ütközl. Kergesd őket vissza.

És Fülöp odaállt. Kis idő múlva már hallatszott a szava.

— Hó! Megállás! Erre tilos az út!

Meglepetten csattant fel a szó:

— Aztán, mért?

— Azért, mert itt az alispán úr mulat!

— Hát aztán! Nem bántjuk!

— Az nekem mindegy! Nem lehet! Nem engedhetem! Tessék visszamenni. Erre tilos az út! Menjenek másfelé. Van ennél sokkal sötétebb hely is!

Morogtak, zúgolódtak a feltartóztatottak, de engedelmeskedtek és visszafordultak.

A villanylámpáknak segítségére jött a hold is. Egyszerre fény öntötte el az éjtszakát s szerelmes megadással borultak a vén fák lombjai a hold ezüst karjaiba s halk suttogással vallottak szerelmet az éjtszaka sápadt, fehér koronás királyának.

Fülöp egymásután zavarta vissza a sugdolódzó, tettetett céltalansággal mászkáló szerelmes párokat. Egyszerre csak erős, vágató lódobogást hall. Ki az ördög lovagol itt? Ilyen késő éjtszaka! Alighogy elgondolta, megtorpant előtte agyoncsigázott, elfáradt lovon a Fiú.

— Szent Isten! Kiskomám! Hogy jössz te ide?

— Látod, öreg apám! Lóháton!

— Bolond vagy te! Csak nem lovagoltál hatvan kilométert?

— Mi az egy szerelmes lovagnak? No, fogd a lovat, vidd a vendéglő istállójába. Hadd pihenjen szegény.

— Megesz téged az öreg kiskomám!

— Haragos?

— Nem a. Jól érzi magát a sok cifra szoknya között. De az lesz. Egész biztosan az lesz.

— Mért lenne?

— Hát, mert eljöttél.

— Hát aztán? Épen csak énnekem nem szabad eljönni? Másnak mindenkinek szabad?

— Az is igaz.

— Nahát!

— Hiszen jó, jó, de vigyázz magadra.

Azzal az öreg meg-megsimogatva a halálosan fáradt, reszkető állatot, elvezette a vendéglő istállójába, megcsutakolta, adott neki bő kez-
zel abrakot és egy vödör vizet. Azután megkötötte a jászolhoz.

A fiú hetykén, begyesen nekiindult a rövid, fénylő útnak a pavil-
lonig.

Az alispánnak jó szeme volt. Félszemmel mindig az utat vizsgálta. Azonnal meglátta a Fiút. Áttört a mulatókon és elébejött a szolgál-
bíróknak.

Az keményen köszöntötte:

— Jó estét, Sándor bátyám.

Az alispánnak melegség futotta el a szívét, ahogy meglátta a ked-
ves, szeretett Fiút. Mégis adta a szigorút.

— Szervusz. Mit akarsz itt?

Piros felhő öntötte el a Fiú fejét. Dacosan felelt:

— Amit más! Mulatni akarok!

— Hosszúfalun a helyed. Hogy jössz te ide?

— Vasárnap van! Azt tehet mindenki, amit akar!

— Nincs vonatod. Hogy jöttél?

— Lóháton!

— Megőrültél?

— Meg!

— Holnap reggel újra a hivatalban kell lenned!

— Ott leszek!

Az alispánnak tetszett a Fiú pompás bravúrja. Kicsit büszke is
volt rá. Ő is befolyással volt a nevelésére.

— Akkor igazad van! Valamit mégis kérnék tőled, mielőtt mu-
latni mész.

— Ha lehet, megteszem.

— Meg kell tenned!

— Mi az?

— Nem tűrök semmiféle botrányt.

Indulatosan vágta a Fiú hátra a fejét.

— Az nemcsak tőlem függ!

Az alispán, mint rendesen minden ellentmondó szóra, most is fel-fortyant:

— Mindegy. Ha ezt nem ígéred meg nekem, rögtön hazamész!

— És ha nem megyek?

Dühösen ment neki az alispán.

— Hallgass! Nem szégyenled magad? Hálátlan kölyök te! Hát ki javát akarom én?! Nem a tiedet?! Nem tettem érted mindig többet, mint az apád? Nem úgy bántam veled mindig, mintha saját fiam lennél? Ezt érdemlem én tőled?

A Fiú megtorpant. Lehajtotta a fejét.

— Jól van, Sándor bátyám. Ígérem, nem lesz botrány!

Az alispán szó nélkül megragadta a Fiú kezét.

— Ez már beszéd! Most meg gyere te pernahajder és mulass. De siess, mert azok már nagyon messze tartanak.

Boldogan ugrott be a pavillonba a Fiú. Mintha bomba esett volna közéjük, úgy rebbentek szét a láttára.

Harsányan, derülten kiáltott fel:

— Hölgyeim, kezeiket csókolom! Uraim, szervusztok! Csúnya dolog, hogy nélkülem fogtok neki ennek az illatos, pezsgős, lampionos mulatságnak! Hurrá! Kérem a pezsgőt! Egy pohárral! Két pohárral! Tíz pohárral! Be akarom érni egykettőre a lobogó kompániát. Hölgyeim! Pezsgőt kérek!

S a színésznők nevetve, csintalankodva hozták hozzá a pezsgőtől habos poharakat és ő mindegyik kezéből elfogadta és kiitta mindegyikét.

(Folytatása következik.)

Büky György.

TAVASZÉJI KONCERT.

*Daltermő, zengő pillanat:
Mikor az első rügy fakad
Lázás, tavaszi éj alatt...*

*Csengel a csend, de száz sikoly
Bujkál az erdőn és síkon
Rügyeket bontó pónsípon.*

*Nyárról maradt, árva levél
Tar ágon tengve-lengve él:
Várja, hogy egyszer útrakél.*

*Télen fedte halotti mez,
De most hallja a nászi neszt:
Lázít a síp, forogni kezd.*

*Előnti vad tavaszi láz,
Fonnyadtan hajlong és bokáz:
A szellő lágyan fuvoláz.*

*Szél kapja el s holtan leperdül,
Alvó madár lágy álma rezdül:
Dal villan holt erdőn keresztül...*

*S e haldoklásban, vágyban, dalban
Tavasz kürtje ujjongva harsan:
S az első rügy kibomlik halkan.*

Simon Gyula.